

PRAMEN

MESAČNÍK MICHALOVSKÉJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

JANUÁR 2009

ČÍSLO 1

ROČNÍK 7

CENA 0,27 € / 8 Sk

Naša eparchia minulý a budúci rok

Koniec kalendárneho roku býva časom zhodnotenia toho uplynulého a zamyslením sa nad budúcim rokom. Ako sa v r. 2008 viedlo našej michalovskej eparchii?

S Božou pomocou sme dostavali a posvätili 4 nové chrámy (Dúbravka, Sobrance, Veľké Kapušany a Hažín). Výrazným tempom pokračuje aj dostavba budúcej spolukatedrály v Košiciach a chrámu v Strážskom. Veriaci obidvoch farností k tomu prijali pravoslávnu pascháliu a tak sú všetkým ostatným chvályhodným príkladom budovania jednoty pravoslávneho sveta. Farníci z Bežoviec dobudovali vďaka neutichajúcej aktivite nového duchovného správcu faru; nový farský dom sme takisto posvätili v Ruskom Hrabovci. Pre celú našu eparchiu boli posvätené nové antiminy s autentickými svätými ostatkami. Taktiež boli uložené sväté ostatky významných svätcov Cirkvi vo Falkušovciach, Sobranciach, Ruskom Hrabovci, Inovciach a Košiciach. Kňazské svätenie prijali 4 mladí schopní muži a 1 diakon, z nich niektorí nastúpili na farnosti, kde pred nimi pôsobili zaslúžilí duchovní otcovia, ktorí zahrnutí vďačnosťou a úctou nás všetkých odišli na zaslúžený odpočinok; naďalej však, pokiaľ majú sami ochotu a záujem, slúžia Bohu a ľuďom pri sv. prestole. Na večnosť sme odprevadili 2 kňazov a 2 duchovní prešli do sesterskej prešovskej eparchie. Deti a mládež našej eparchie mali možnosť zúčastniť sa v pravoslávnom prostredí Grécka letného tábora pri mori, elán a vytrvalú aktivitu prejavujú aj naši mládežníci z Košíc, Inoviec a Zemplínskej Širokej. Rozvíja sa práca Filantropie našej eparchie, ktorá mimo iného usporiadala úspešný tábor (nielen) pre deti z detských domovov a koordinovala projekt humanitárnej pomoci deťom „Vianočné dieťa“. V Inovciach, dúfajme, vzniká zaujímavá tradícia septembrového festivalu rusínskej kultúry, zasväteného pamiatke sv. mučeníka kňaza Maxima Sandoviča, ktorého sväté ostatky sú v tejto malebnej obci uložené. Našu eparchiu navštívili dvaja vladykovia z Poľska a hlava našej miestnej cirkvi, vladyka metropolita Kryštof. Biskup reprezentoval michalovskú eparchiu na

niekoľkých úspešných medzinárodných cestách a stretnutiach. Pomaly sa stabilizuje liturgický život, pravidelne slúžime apoštolskú liturgiu sv. Jakuba.

Život však so sebou nesie aj temnejšie stránky a tak sme boli Bohu žiaľ nútení rozlúčiť sa s materskou škôlkou sv. Rastislava, ktorá neprečkala dlhodobý útok slovenského štátu a miestnej samosprávy na cirkevné školstvo a pokles počtu detí. Krachom škôlky eparchie vznikol veľký finančný dlh, ktorý sa však s Božou pomocou podarilo celý pokryť sponzorským darom od sesterskej Cyperskej pravoslávnej cirkvi.

A čo nás čaká v r. 2009? S Božou pomocou by sme chceli v júli 2009 zahájiť rok osláv 60. výročia existencie našej eparchie, ktorý by mal trvať až do júla 2010. Tohtoročná časť jubilejného roku by sa mala niesť v znamení niekoľkých sprievodných akcií spolu s oficiálnym vyhlásením svätých ochrancov eparchie, prenesením kópie ikony Klokočovskej Bohorodičky a uložením ostatkov sv. veľkomučeníce Kataríny na eparchiálne pútnické miesto, do chrámu v Nižnej Rybnici a posvätením nových chrámov. Chcem vás všetkých poprosiť o štedrosť, ktorá jediná umožní tieto stavby dokončiť. Pokračovať by tiež malo aj prijatie pravoslávnej paschálie ďalšími farnosťami našej eparchie a prehľbovanie pravoslávneho povedomia a autentického duchovného života medzi našimi veriacimi a duchovnými.

Mnoho z hore uvedeného máte vo svojich rukách. Mne neostáva nič iné ako spoločne poďakovať Bohu za dobrodenia, ktoré sme prežili v uplynulom roku a prosiť Ho, aby „požehnal veniec roka svojej milosti“ a posilňoval naše krehké snaženie o šírenie Božieho kráľovstva v našich srdciach, rodinách a obciach.

S priáním Božieho požehnania v novom občianskom roku 2009 v Christu, ktorý je ten istý včera, dnes i zajtra, vás

biskup Juraj

Ostatky sv. apoštolom rovného vladyku Dositeja (Vasiča), spočinú v michalovskej katedrále

sv. liturgia za účasti štyroch hierarchov, okrem vyššie spomenutých, slúžili aj Preosviatený Chryzostom, biskup petrovacký z Bosny a biskup Atanasij, patriarši vikár, ako aj členovia našej delegácie - mitr. prot. Vasil Bardzák, protosynkel michalovskej eparchie, mitr. prot. Bohuslav Senič, tajomník MPE a domáce duchovenstvo. Po sv. liturgii vladyka Amfilochij odovzdal vzácny dar našej eparchii – relikviár so sv. ostatkami sv. biskupa Dositeja a jeho ikonu. O tieto relikvie požiadal vladyka Juraj s požehnaním nášho metropolitu vladyku Kryštofa. Tejto žiadosti bolo vyhovelé a tak mohol byť tento dar odovzdaný do katedrálneho chrámu v Michalovciach v nedeľu 7. decembra 2008.

V záverečných slovách obidvaja hierarchovia zdôraznili, že pravoslávni veriaci na Slovensku, ako aj v Srbsku, sú neoddeliteľnou časťou mystického tela Cirkvi a že obidva národy spája ťažký zápas o zachovanie sv. Pravoslavia.

Po sv. liturgii sme boli srdečne prijatí igumenou monastiera - matkou Anastasiou a sestrou Teodorou, ktorá sa o nás vynikajúco starala.

Na spiatocnej ceste sme sa zastavili v mužskom monastieri Koviľ, kde sme si oddýchlí a prijali občerstvenie, ktoré nám bratstvo monastiera ponúklo.

mitr. prot. Bohuslav SENIČ, tajomník MPE

Svätiťeľ, vyznávač a mučeník Dositej (Vasič), biskup nišský, mukačevsko-prešovský a metropolita záhrebský, spolubnoviteľ Pravoslavia v Československu a na Podkarpatskej Rusi, narodil sa 5. decembra 1887 v Belehrade. Tu absolvoval gymnázium a seminár, kde bol postrihnutý na mnícha a rukopoložený na jerodiakona (mních diakon). V r. 1904 budúci vyznávač ukončil štúdium na Kyjevskej duchovnej akadémii s titulom ma-

gistra bohoslovía. Po dvojročnom štúdiu teologických a filozofických náuk na Berlínskej univerzite študoval v Lipsku klasickú a experimentálnu filozofiu.

V r. 1907 bol ustanovený za docenta Seminára sv. Sávu v Belehrade, o dva roky neskôr prednáša na Sorbonne a Vyššej škole sociálnych náuk. Koncom r. 1910 sa odobral do Ženevy, kde študoval do začiatku Balkánskej vojny v r. 1912.

V máji 1913 ho Archijerejský zbor Srbského kráľovstva vybral za biskupa nišského. 25. mája 1913 sa uskutočnila jeho chirotonia.

V meste Niš zastihla biskupa 1. svetová vojna. Okupanti biskupa Dositeja zosadili z jeho katedry a internovali. Okolo 150 kňazov zabili (zaklali kindžalmi - dlhá a široká dýka). Až v r. 1918 sa vrátil naspäť do svojej eparchie, aby organizoval duchovný, právny a kanonický život Cirkvi v Juhoslávii a Československu.

V čase obnovy srbského patriarchátu po 1. svetovej vojne bol biskup Dositej pomocníkom predsedu archijerejského zboru a zastávajúc tento úrad sa zúčastnil na rokovaníach s konštantínopolským patriarchátom o obnove srbského patriarchátu.

V období návratu Čechov, Slovákov a Karpatorusov z katolicizmu a únie do Pravoslavia, pôsobil biskup Dositej tri roky v Československu ako misionár. Mukačevsko-prešovská eparchia sa v tom čase nazývala karpatoruská. Vyvíjal veľké úsilie pri konštituovaní pravoslávnych eparchii a cirkevných obcí. Neskôr neustále udržiaval kontakt s mladou Pravoslávnu cirkvou v Československu.

V r. 1931 bola z časti hornokarlovackej a pakrackej eparchie vytvorená záhrebská eparchia, na ktorej čelo sa postavil metropolita Dositej.

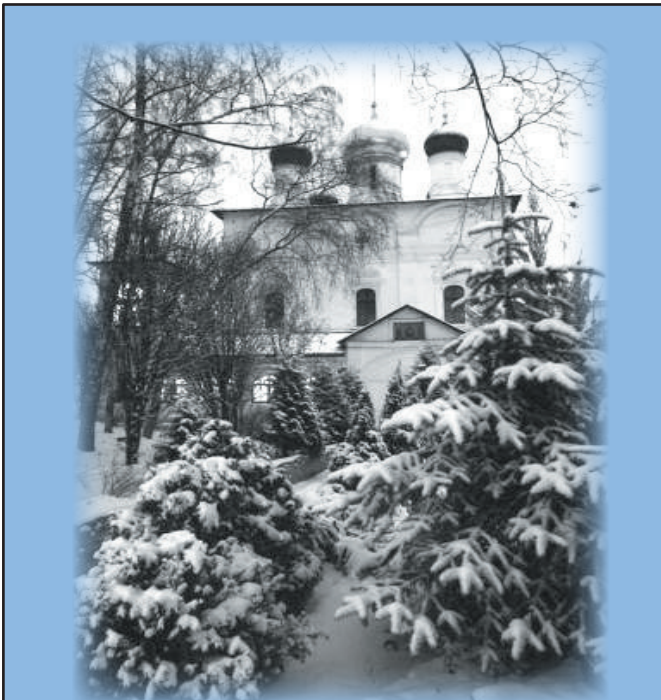
V Záhrebe vladyka Dositej založil monastier prepodobnej Paraskev. Spravoval taktiež hornokarlovackú a banialučskú eparchiu a pomáhal staručkému biskupovi Pakreckému Mironovi v jeho biskupskej službe do jeho smrti v r. 1941.

V čase choroby srbského patriarchátu Varnavu (Rosiča), metropolita Dositej, ako starší člen Synody, spravoval Srbskú cirkev a po smrti Varnavu, až do zvolenia patriarchu Gabriela (Dožiča) v r. 1938, spravoval belehradsko-karlovacké arcibiskupstvo.

Po útoku hitlerovského Nemecka na Juhoslovanské kráľovstvo v apríli 1941 metropolitu Dositeja zatkli chorvátski ustašovci a bol uvrhnutý do väzenia. Tam bol zversky mučený a bitý (prídom asistovali katolícke mnišky) a v bezvedomí prevezený do Vvedenského monastiera (Monastier Uvedenia Presvätej Bohorodičky do chrámu) v Belehrade, kde sa oňho starali sestry tohto monastiera.

Metropolita – mučeník, sa z bezvedomia neprebral a zosnul 13. januára 1945; bol pochovaný v monastieri. Jeho pamiatku si Cirkev pripomína 13. januára.

zdroj: www.mpe.orthodox.sk

Slovo šéfredaktora na začiatku nového roka 2009

Keď tvoril Hospodin Boh tento svet, vo Svojej premúdrosť dal aj počiatok času, a ustanovil jeho hranice – dni, mesiace, roky. Sv. Gregor Bohoslovec hovorí, že „čas je neprestajne tečúcou riekou, ktorá vyviera vo večnosti a do večnosti sa aj vlieva“.

Aj my, práve v týchto dňoch, sme sa rozlúčili so starým rokom, ktorý tak ako všetky pred ním odišiel do večnosti a z večnosti k nám zase prišiel nový občiansky rok 2009.

Každý rok, deň za dňom, mlčky plynie, tíško sa striedajú rána s večermi, noci s dňami, ročné obdobie za obdobím. Ale, každý ten čas, každá tá chvíľa, je čímsi výnimočná a stáva sa svedkom jedinečnosti Božej lásky a múdrosti. Z každej tejto chvíle sa máme čo učiť ...

Aj minulý rok bol pre nás poučným. Keď sme dovolili Bohu zapáliť naše srdce Christovou vierou, znova sme mali možnosť spolu s Hospodinom a Spasiteľom Isusom Christom, Jeho Presväťou Matkou, prežívať všetky spasiteľné momenty Jeho pozemského života. Skrze túto vieru sme znova dostali možnosť hlbšie pocítiť Jeho blízkosť a plnosť lásky nášho nebeského Otca i našej nebeskej Matky, Bohorodičky Márie. Preto je na mieste v týchto chvíľach poďakovať Všemilostivému Bohu, Hospodinovi, za všetky Jeho prehojné dary a dobrodenia, ktorými nás požehnával v minulom roku a že nám blahoslovil vstúpiť do roku nového.

Ten starý rok bol pre tých, ktorí sa narodili prvým., pre iných, bol ďalším rokom ich života., nakoniec pre tých, ktorí nás predišli na večnosť, bol posledným. Pre jedných bol rokom plným zdravia, šťastia, pokoja., niekoho zase Hospodin poblahoslovil viac, či menej ťažkým krížom. ... všetci vieme, ako sme prežili ten minulý rok.

Zvyčajne sa však na prahu nového roka zamýšľame nad tým, aký bude nadchádzajúci rok, čo nám prinesie v osobnom, pracovnom, spoločenskom živote. Ťažko nám niekto odpovie na túto otázku, na ktorú odpoveď pozná iba sám Hospodin Boh. Prosme Ho preto, na začiatku nového roka 2009, aby ostával s nami – so Svojím ľudom, aby neodnímal od nás Svoju milosť a pomoc, ale aby nás blahoslovil Svojimi blahodarmi.

A toto chcem každému z Vás, Vaším rodinám, farnostiam, našej vlasti, zo srdca zapriať.

jerej Dušan N. Tomko, šéfredaktor

V dňoch 3. – 4. decembra 2008 navštívil vladyka Juraj, biskup michalovský, s doprovodom Srbskú pravoslávnu cirkev.

Dôvodom tejto návštevy bolo prijatie relikviára so sv. ostatkami sv. mučeníka a vyznávača Dositeja, biskupa mukačevsko-prešovského, metropolitu záhrebského (+1945). Delegácia bola prijatá v priestoroch belehradskej patriarchie Jeho Vysokopreosviatenosťou Amfilochijom, metropolitom černoehorsko-prímorským, arcibiskupom cetinským, ktorý je v súčasnosti zástupcom predsedu Posvätnéj Synody Srbskej pravoslávnej cirkvi. Obidvaja hierarchovia sa v rozhovore dotkli historických medzníkov v čase pôsobenia biskupa Dositeja Vasiča v bývalom Československu a na Zakarpatí, rozprávali o živote oboch cirkví v súčasnosti a o možnej spolupráci. Večer sme sa presunuli do ženského monastiera Uvedenia Presvätej Bohorodičky, v ktorom bolo slúžené svenočné bdenie v predvečer sviatku Uvedenia Presvätej Bohorodičky do chrámu. Bohoslužbu viedol vladyka Juraj.

Na druhý deň sa v tom istom monastiarskom chráme slúžila

Národ, ktorý nepozná svoju históriu, často padá do chýb minulosti!

Pravoslávie v Spišskej župe

Historické pramene svedčia o tom, že ešte v 13. stor. sa slúžili pravoslávne bohoslužby v Turčianskom Sv. Martine a jeho okolí. To, čo bolo známe kronikárom, dnes dokazuje aj archeológia a potvrdzuje, že na Spiši bol pravoslávny biskup s mitrou a že tu existovali početné pravoslávne cirkevné obce, ktoré boli systematicky likvidované počas katolizácie, reformácie a rekatolizácie.

„Jakub z Farkašoviec, spišský biskup, slúžil uhorskému kráľovi Andrejovi III. pravoslávne bohoslužby, lebo bol graeci ritus“. Všeobecne, až do vlády Karola Róberta (14. stor.), môžeme nájsť užívanie gréckeho obradu v staroslovienskom jazyku na celom území bývalého Uhorska. Nie je pravdou tvrdenie historika Hodinku, ktorý hovorí, že listiny nespomínajú do r. 1646 pravoslávnych kňazov. Koho potom únia získavala na svoju stranu, keď tu neboli pravoslávni kňazi? A keď neboli kňazi, nemohli tu byť ani pravoslávne cirkevné obce... Pritom postačí vziať do rúk urbárske spisy a v nich je viac než dosť svedectiev o pravoslávnych kňazoch, hanlivo nazývaných baťkami, bajtkami, popmi a pod.. Maďarské zákony z r. 1481, 1495, 1574 hovoria, že v pohraničí žijú obyvatelia, ktorí sú oslobodení od platenia desiatok, lebo títo podľa svojho obradu nie sú povinní ich platiť. Platia ich svojim biskupom a kňazom podľa svojej pravoslávnej viery. Hovorí sa o nich aj vtedy, keď sú nazývaní „schizmatikmi“.

V listine kráľa Leopolda I. (1692) je napísané, že pred 300 rokmi do Uhorska prišli Rusini. A prišli aj na Spiš. V listine sú uvedené ako: „Ruthenorum gr. schisma...“.

Naši predkovia na Spiši – biskupi, kňazi a veriaci – boli pokrstení a myrom pomazaní ako pravoslávni. Hlboko si vážili vieru, obrad a cirkevný spev. Statočne sa stavali proti tým, ktorí narušovali pravoslávnu vieru. Vedeli zostúpiť k najväčším tajomstvám pravoslavia, pochopiť jeho špecifiká, osobitosti, preto v ich srdciach zneli akordy pravoslávneho myslenia a čítania v ucelenej harmónii viery a života.

V r. 1560 sa v Trnave usadili jezuiti, ktorí odtiaľ rozšírili svoju činnosť na celé Slovensko. Za krátky čas mali 22 kláštorov a vyvíjali nielen protireformačnú činnosť, ale aj protipravoslávnu, vrátane Spiša.

Na Spiši bolo 45 pravoslávnych obcí a práve toľko duchovných. Poznáme mená posledných pravoslávnych duchovných, ktorí pôsobili na Spiši koncom 17. stor.

V Kojšove bol duchovným Andrej Ladižinský, v Olšavici Ján Jamborský st. (1664-1708) a Ján Jamborský ml. (1708-1763), v Nižných Repašoch Peter Popovič (1669), v Závadke Michal Jamborský (1714-1760), v Osturni Hodermanský, v Toryskách Ján Bukovecký, v Poráči Alexius (1669) a Teodor (1669-1710), Eliáš Mikulovič (1710-1750), vo Veľkom Lipníku Hrihorovič (1666), Vasil Ladižinský (1703-1706), vo Folvarku - Strážna-

noch Simeon Želizník (1696), v Šambrone Jakov Bučev (1500), v Legnave Adam (1639), v Jakubanoch Štefan Danielovič (1734), v Matysovej Jakov Kaminský (1631), v Hodermarku Michal Fedorovič (1679), v Kamienke Timotej (1681).

Z ich farností ich vyhánal uniatský biskup Jozef De Kamelis, ktorému pri tomto násilí asistovali početné skupiny vojska. Keď tento biskup vykonal r. 1686 na Spiši vizitáciu, každému duchovnému oznámili, ako ho má privítať a čas jeho príchodu. V obci Helcmanovce v tom čase pôsobil duchovný Ján Mikulovič. S pištoľou v ruke vyhnal tohto vizitátora z fary na dvor, kde mu vojaci zobrali zbraň a strhla sa tu bitka. Podobná situácia bola v Kojšove a v Slovinkách, kde sa duchovný bránil násiliu so zbraňou v ruke. Na hranici chotára oznámili De Kamelisi, že v dedine je pravoslávny ľud a neželá si žiadnych vizitátorov.

Historik I. Duliškovič tiež opisuje vizitáciu De Kamelisa v Helcmanovciach: „Prišli sme k správcovi farnosti a pozdravili sme ho. Pýtal sa na dôvod našej návštevy. Odovzdali sme mu list, ktorý však odložil. Spýtali sme sa ho, prečo tak urobil? Odpovedal: Preto, že u mňa miesta nemáte. - Keď sme mu ukázali list mukačevského biskupa, na to povedal: Preč s listom. - Na otázku ako si dovoľuje zlorečiť biskupovi, odpovedal: Neviete vari, že len zločinci sa chytajú, dávajú do pút a väznia?“.

Biskup De Kamelis mal svojou vizitáciou na Spiši previesť pravoslávne farnosti do únie. Prišiel však k tomu záveru, že príčinou neúspechu jeho snaženia bola hlboká odanost ľudí pravoslávnej viere a východnému obradu.

Preto bol rakúsko-uhorskými úradmi s požehnaním Vatikánu vydaný zákaz 40 farnostiam, ktoré zostali verné pravoslávnu, chodiť na bohoslužby. Fakticky im v tom násilím zabránili. Pravoslávneho biskupa Dositeja uväznili (čudný prejav bratskej lásky!), duchovných vyhnali a tak,

ako si mysleli, urobili koniec pravoslávnu na Spiši.

Michal Lučkaj píše, že mukačevský uniatský biskup Partenij preukazoval svoju oddanosť únii tým, že v r. 1651 odovzdal farnosti Spiša rímskokatolíckej spišskej kapitule. Bol to nekanonický postup a tak sa stalo, že sami duchovní nevedeli, kam vlastne patria. Po 132 rokoch boli tieto farnosti s veľkými ťažkosťami vrátené späť mukačevskej eparchii.

O niečo neskôr, v r. 1831, vo Veľkom Lipníku je duchovným Chanát, ktorý je pravoslávny, hoci oficiálne pôsobí ako kňaz v únii. Práve kvôli tomu má spory so svojim biskupom. V Legnave zas pôsobil veľmi dlho rod Bezkydovcov, z ktorých vynikol najmä Dr. Nikolaj Bezkyd, známy svojimi historickými prácami a postojom k pravoslávnej Cirkvi. Za celý ten čas nebol v tejto obci na vizitu žiadny uniatský biskup.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Relikvia sv. Ambróza odovzdaná Pravoslávnej cirkvi

Život svätiteľa Ambróza, biskupa mediolanského

Ako mnohí svätci tej doby, pochádzal aj sv. Ambróz, veľký otec pravoslávnej Cirkvi, zo vznešeného a váženého rodu. Jeho otec bol cisárskym zmocnencom pre Gáliu a Hispániu; zostával však neveriacim, hoci matka sv. Ambróza bola kresťankou.

Raz sa prihodila nasledujúca udalosť - Keď bol Ambróz ešte malý a spal v kolíske, priletel k nemu roj včiel a na ústa mu vyliel medový nektár a potom odletel. Ešte ako dieťa prorocky hovoriel, a nastavoval pritom ruku: „Pobozkajte ju, lebo raz budem biskupom“. Po smrti svojho otca ho cisár ustanovil za zmocnenca ligurskej oblasti, ktorého centrom a súčasne hlavným mestom bolo Mediolanum (dnešné Miláno).

Keď zomrel milánsky biskup, medzi pravoslávnymi kresťanmi a heretikmi (ariánmi) začali spory o tom, kto bude zvolený za nového biskupa. Ambróz vošiel spolu s ostatnými do chrámu, kde prebiehala voľba biskupa, aby tu ako hlavný úradník nastolil poriadok, keď vtom zaznel detský hlas: „Ambróz biskupom!“ Všetci prítomní považovali toto zvolanie za Boží hlas a i napriek námitkam Ambróza ho jednohlasne zvolili za biskupa. Ambróz hneď potom prijal svätý krst a v nasledujúce dni aj všetky duchovné stupne prv, ako bol konečne rukopoložený na mediolanského biskupa. Ako biskup upevnil Ambróz pravoslávnu vieru, potlačil heretikov, zvelebil kresťanské chrámy, zaslúžil sa o rozšírenie viery medzi neveriacimi, napísal mnohé poučné knihy a stal sa vzorným príkladom dobrého kresťana a duchovného pastiera. Bol

AKTUALITY Z PRAVOSLÁVNEHO SVETA

Zrušené oslavy Božieho Narodenia

Prezident Palestínskej Autonomie Mahmud Abbas zrušil oslavy spojené so sviatkovanim Božieho Narodenia.

Oslavy Narodenia Božieho Syna, ktoré pravoslávni v Palestíne slávia podľa juliánskeho kalendára, boli zrušené kvôli vojenskej ofenzíve Izraela v časti Gazy, kde zahynulo už okolo 400 Palestíncov.

V Betleheme a Ramallahu boli zrušené aj oslavy spojené so začiatkom Nového Roka. Predstavitelia Betlehema taktiež prikázali odstrániť sviatočnú dekoráciu pred chrámom Narodenia Božieho. Všetky tieto opatrenia sú znakom protestu proti izraelským útokom.

Slávnostných bohoslužieb z príležitosti sviatku Božieho Narodenia sa zúčastní aj Jeho svätosť patriarcha Teofil III, ale jeho uvítanie sa bude musieť zaobišť bez ovácií a radosti, ktoré doteraz stále sprevádzali tieto sviatky.

Zlodejovi, ktorý vykradol chrám ochrnula ruka

Zlodej, ktorý koncom novembra 2008 vykradol jeden z chrámov v meste Krivýj Roh na Ukrajine, bol po dvoch dňoch zadržaný políciou, keď sa na miestnom trhovisku pokúšal predat časť ukradnutých vecí.

Ako sa neskôr ukázalo, informuje agentúra „Interfax – religia“, zlodejovi, krátko po krádeži, ochrnula pravá ruka.

Tento 45-ročný muž, ktorý bol už v minulosti trestaný, hlavne za krádeže automobilov, sa priznal k trestnému činu a ukradnuté veci, ktorých časť ešte ukrýval doma, boli navrátené poškodenému chrámu.

Hromadný krst v Juhoafrickej Republike

7. december 2008 bol významným dňom pre pravoslávnych kresťanov v Juhoafrickej republike.

V škole sv. Afanazija v Tembysi, na predmestí Johannesburgu, prijala sv. krst spolu 42 osôb naraz, v jeden deň. Bola to najpočetnejšia skupina ľudí, ktorí boli pokrstení v jeden deň, v celej histórii Cirkvi v južnej Afrike.

Druhý deň po sviatku sv. Nikolaja metropolita Johannesburgu i Pretórie Serafím, za asistencie duchovenstva svojej eparchie, pokrstil príslušníkov kmeňa Zulu, Tswana a Sotho. Tejo slávnosti sa zúčastnili aj mnisi zo Srbska, ktorí tam vykonávajú náboženstvo.

Krst prijala takisto riaditeľka školy, čo dáva nádej, že v krátkej dobe ešte viac žiakov a učňov môže uveriť v Christa a dať sa pokrstiť.

zdroj: www.patriarchia.ru, cerkiew.pl

to práve on, kto zložil d'akovný hymnus: *Te Deum laudamus* (*Teba Bože chválime*).

Slávny hierarcha Ambróz, ktorého pre múdrosť a ľubeznú reč navštevovali ľudia až z ďalekých krajín, bol veľmi zdržanlivý, pracovitý a vo všetkom obozretný.

Málo spal, mnoho pracoval a neustále sa modlil k Bohu. Takisto zachovával neustály pôst, okrem sobôt a nedeľ, keď s bratmi oslavoval slávny deň Zmŕtvychvstania Pána.

Pre jeho cnosti ho Boh učinil hodným nielen vidieť, ale taktiež činiť mnohé zázraky. Ku koncu života sv. Ambróz našiel a nechal zo zeme vyzdvihnúť ostatky svätých mučeníkov Nazaria, Gervasia, Protasia a Celza (ich pamiatka pripadá na 14. október). K jednoduchým ľuďom bol mierny, s mocnými naopak jednal bez bázne. Vtedajšiu cisárovnú Justínu dokonca obvinil a hneď na to aj usvedčil z heretizmu, tyrana a vraha Maximusa prekliat, cisára Theodosia I. nepustil do svätého chrámu skôr, než cisár neučinil pokánie za svoje hriechy, s násilníkom a samozvaným cisárom Eugéniom sa odmietol stretnúť. Sv. Ambrózovi, tomuto bohumilému mužovi, daroval Boh toľko blahodäte, že na jeho prosby sa navracali k životu aj mŕtvi, a často sa stávalo, že z ľudí vyhánal démonov, liečil chorých a predpovedal veci budúce...

Nakoniec zosnul v pokoji, na začiatku Paschálnych sviatkov, v r. 397. Jeho pamiatku si pripomíname 7. decembra.

V nedeľu, 7. decembra 2008, v deň sviatku sv. Ambróza, biskupa mediolanského, sa v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach udiala, tak povediac, historická udalosť.

Z poverenia apoštolského nuncia v SR Mons. Maria Giordano, gréckokatolícky košický eparcha Mons. Milan Chatur, CSsR, odovzdal do rúk Preoslaveného vladyku

Juraja, biskupa michalovského, ostatky sv. Ambróza, biskupa mediolanského.

Tento vzácny dar, ostatky sv. Ambróza (339-397), ktorý patrí k veľkým cirkevným otcem kresťanského Západu, sprostredkoval predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov kardinál Walter Kasper. Od tohto dňa budú ostatky sv. Ambróza uložené v michalovskom katedrálnom chráme.

Vladyka Juraj v príhovore vyjadril potešenie z úspešného završenia žiadosti o ostatky niektorého z patristických Otcov a nádej k vzájomným vzťahom, v minulosti neraz poznačených krivdou a zraneniami: „Verím, že aj na príhovor sv. Ambróza, biskupa vtedy ešte zjednotenej Cirkvi, vytvoríme raz eucharistickú jednotu, nielen jednotu gest.“

Mons. Milan Chatur, CSsR, vo svojom príhovore vyzdvihol postavu sv. Ambróza ako neohrozeného zástanca Cirkvi, ktorý bránil jej dobro. „Je príkladom pre veriacich, ale aj pre nás biskupov, aby sme pozerajúc na kresťanský Východ i Západ, zapálili v sebe božskú lásku betlehemskeho Dieťaťa...“

Záver tohto stretnutia bol zavŕšený panychidou za zosnulým blahej pamäti patriarchom moskovským a celej Rusi Alexejom II. a poklonením sa ostatkom svätých – sv. biskupa Ambróza a sv. mučeníka Dosifeja.

Spracované podľa www.grkat.sk, M. Hospodár, Relikvia sv. Ambróza odovzdaná Pravoslávnej cirkvi

Otvorené srdcia

Žijeme v hektickej dobe. Nie každé dieťa vyrastá v harmonickej rodine a je obklopené láskou. O mladých ľuďoch sa hovorí, že sú nevšímaví, nezaujímajú sa o problémy druhých, ale opak býva pravdou. Príkladom môžu byť žiaci našej školy - CSOŠ sv. Cyrila a Metoda, ktorí v poslednom období zorganizovali niekoľko akcií svedčiacich o tom, že sú medzi nami aj ľudia s veľkým a otvoreným srdcom.

19. novembra, vo Svetový deň prevencie týrania detí, pred odvysielaním relácie v školskom rozhlase, žiačka M. Halapyová navrhla urobiť zbierku pre jedného nášho žiaka - spolužiaka, o ktorom vieme, že je v hmotnej núdzi.

Do zbierky sa zapojili žiaci v škole a všetci zamestnanci školy. Vyzbierali sme krásnu sumu 2.090,50 Sk. Žiaci sa zriekli sladkostí a radšej prispeli do zbierky. Aj takouto formou prispeli k tomu, aby náš spolužiak strávil krajšie Vianoce. Ďakujeme!!!

Žiaci CSOŠ sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach sa zapojili do verejnej pouličnej zbierky Hodina deťom

Do akcie sa zapojilo 20 žiakov 1.C triedy nadstavbového štúdia Vlasová kozmetika. Dobrovoľnícky zbierali príspevky do oranžových pokladničiek a za ne rozdávali darcom nálepku a Hugov odznak. Každý darca dostal aj informačný leták, aby vedel, na aký účel bude jeho príspevok použitý. Spolu sa vyzbieralo a na účet Hodina deťom poukázalo 12 211,50 Sk.

Aj touto cestou by sme sa chceli poďakovať všetkým,

Zo života CSOŠ sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach

ktorí sa zbierky zúčastnili. Veríme, že spolu s nami prežívajú radosť a pocit spolupatričnosti.

„Deti sú bezbranné, najviac potrebujú našu pomoc, našu lásku. Je to úžasné, že si takouto aktivitou na ne spomínáme.“

Tešíme sa každej pozitívnej odozvy zo strany našich žiakov, učiteľov, majstrov i nepedagogických zamestnancov, či okolia. Je to úžasná odmena, pohladenie pre nás všetkých, ktorí sme prispeli Hodine deťom.

Vieme, čo nám prinesie EURO?

Euro stojí pred dvermi. Mnohí Slováci na zavedenie jednotnej európskej meny pozerajú s obavami, mnohí naopak s nádejou.

Obe skupiny (skeptici aj optimisti) pritom často majú neúplné, alebo klamlivé informácie, ktoré sa týkajú výhod aj nevýhod nahradenia slovenskej koruny eustom.

Žiaci CSOŠ sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach zbierali informácie už od mája 2008 prostredníctvom relácií v školskom rozhlase, na internete, besedami na triednických hodinách i zapojením sa do celoslovenskej súťaže „Vieme, čo nám prinesie euro?“ Dvaja naši žiaci M. Halapyová a P. Kunč postúpili do celoslovenského kola.

V rámci šírenia finančnej gramotnosti získané vedomosti odovzdali nielen žiakom našej školy, ale i našim seniorom počas prezentácie v DD na Hollého ulici v Michalovciach. Krok po kroku peknou prezentačnou formou vysvetlili dôchodcom základné pojmy až po výhody a nevýhody zavedenia eura. Po prezentácii bola družná beseda. Dôchodcovia sa obávajú hlavne platenia, počítania mincí. Majú obavy z moderných nástrojov platenia, pretože väčšina má slabší zrak a motorika rúk už nie je ako kedysi. Družnú besedu sme ukončili na schodišti DD.

O tom, ako sú žiaci pripravení na zavedenie eura, sa mohli presvedčiť v Euro-teste. Najprv prebehli triedne kolá a víťazi postúpili do celoškolského kola. Celková zapojenosť žiakov bola 78% s úspešnosťou 89%. V školskom kole si žiaci vyskúšali, či je lepšie sa zamestnať alebo podnikáť, aj ako najvýhodnejšie investovať zarobené peniaze. Víťazkou sa stala žiačka 1.C triedy - M. Starcová.

Ing. J. Javorská

„O každú vec, nech už malú, alebo veľkú, je nutné prosiť v modlitbe svojho Stvoriteľa“ - svätý Izák Sýrsky

RODIČOVSKÁ MODLITBA

Aby výchova dieťaťa priniesla dobré plody, prvou podmienkou, na ktorú sa často zabúda, je usilovná modlitba rodičov.

Avšak, ak vidíme, že sme slabí a nepozorní v modlitbe, potom sv. otcovia radia doplniť kvalitu našej modlitby jej kvantitou - množstvom. Takúto radu dával rodičom aj sv. Serafim, keď hovoril, aby sa neobmedzovali na obyčajné modlitebné pravidlo, ale napodobňovali mníchov a vstávali k modlitbe aj o polnoci. Slovo na zamyslenie pre dnešného rodiča, otca, matku... Ťažko sa potom čudovať deťom, mládeži dnešnej doby, keď ich rodičia tak málo javia záujem, aby prosili Hospodina ľudských srdiec, aby ich dieťky viedol po cestách života.

Starý Zákon nám podáva príklady spravodlivých, ktorí prinášali modlitby za svoje deti. Spravodlivý Jób napríklad „vstával skoro ráno a obetoval spaľované obete za každého zo svojich detí“; hovoril si: „Možno, moji synovia zhršili a zllorečili Bohu v srdci“. **Tak činil Jób po všetky dni, - hovorí Písmo sv. (por. Jób 1, 5).**

Lenže ako každé ľudské konanie, aj modlitba rodičov za svoje deti, môže byť rozumná, ale aj nerozumná. Sv. apoštol Jakub hovorí: „**Prosie sice, ale nedostávajú, pretože zle prosíte - ide vám iba o vaše vášne (Jak 4, 3).**

A tak, za čo by sa mali modliť predovšetkým rodičia? Snahou každého rodiča - kresťana, by mala byť výchova dieťaťa, ako živého člena Christovej Cirkvi a Hospodín Boh požehná túto námahu v správnom čase. Kedy však tento čas nastane, nevieme. Stáva sa, že Hospodín vedie mladého človeka nielen priamou cestou, ale neraz dočasne dopustí, aby vybočil z tejto cesty, či dokonca, aby na nej padol a to preto, aby ho zachránil pred pýchou. Ale ani v týchto prípadoch nech rodičia nežujú, ale ešte horlivejšie prosia Všemohúceho Hospodina a „**unavujú svojou modlitbou Neunaviteľného**“. Pri-pomeňme si vrúcnu modlitbu sv. Moniky za svojho syna - blaženého Augustína, ktorý sa v mladých rokoch dostal do zlého prostredia, viedol zlý život a dal sa zlákať bludom manicheizmu. Jeho matka Monika robila všetko, čo mohla, aby sa jej syn napravil. Napomínala ho, dokonca, napriek tomu, že ho milovala, odoprela mu svoju pomoc. Oplakávala svojho syna ako mŕtveho a neustále sa modlila za jeho obrátenie k pravej viere. Jeho obrátenie neprišlo hneď, ale Hospodín ju nechal ani vtedy bez útechy. V sne jej zjavil, že sa jej syn obráti. Monika neustále prelievala za syna toľké slzy, že miestny biskup vyhlásil, že: „je nemožné, aby zahynul syn, za ktorého bolo priatych toľko slz“. Augustín bol skutočne týmito vrúcnymi slzami a modlitbami zachránený a neskôr sa zaradil medzi veľkých učiteľov Cirkvi. Práve pre tieto vrúcne modlitby jeho matky býva často nazývaný „synom slz“.

Čo je veľmi dôležité, naša modlitba, nech by bola akokoľvek vrúcna, musí vždy končiť slovami Hospodina Isusa Christa v Getsemanskej záhrade: „**nie moja, ale Tvoja vôľa nech sa stane**“ (Lk 22,42). Takisto je pre modlitbu rodiča potrebná pokorná odovzdanosť Božej Premúdrosti. Svätí otcovia upozorňujú, že „za osudy nášho života sa treba modliť opatrne.“ To sa vzťahuje i na modlitby rodičov, hlavne, keď sa modlia

o uzdravenie svojho smrteľne chorého dieťaťa. Stáva sa, že Hospodín odoberá rodičom deti v rannom veku, čo je ťažko pochopiť našmu rozumu, ale robí to preto, aby ich uchránil pred budúcim trápením.

Tu prichádza na myseľ príbeh matky, ktorá sa zúfalo modlila za uzdravenie svojich dvoch synov, ktorí ležali v smrteľnej horúčke a Hospodín jej v polosne zjavil budúcnosť synov, ak ostanú ďalej žiť. Videla ich dospelých popíjať v krčme. V hádke sa vrhli jeden na druhého a nožmi sa navzájom povraždili... A ona i napriek tomu sa ďalej modlila, aby ostali nažive... Takisto, žena istého moskovského kupca sa s celou rodinou modlila a plakala pred ikonou svätého Serafima o zachranu jej ťažko chorého syna. Nad ránom uvidela v sne, ako svätý vystúpil z ikony a povedal jej: „Tvoja modlitba je nerozumná, nevieš, kým dieťa bude. Ale zato, že tak prosíš, nech sa stane podľa tvojej prosby.“ Syn sa uzdravil, vyrástol a jeho život sa stal prekliatím jeho matky.

Je potrebné pamätať, že **modlitba rodičov za deti má pred Bohom zvláštnu silu - vrúcna láska vzbudzuje i vrúcnu modlitbu.** A vrúcna modlitba nezostane u Boha nevypočutá. Preto, napriek prípadom, keď sa rodičia modlia o uzdravenie a Boh im berie dieťa, je omnoho viac prípadov, keď práve horlivá modlitba zázračne zachránila smrteľne telesne, či duchovne choré dieťa.

„Je ťažké vidieť utrpenie detí“ - hovorí optinský starec Amvrosij. - „Ale vieme, či nie sme v niektorých prípadoch vinními týchto utrpení my sami?“

Raz prišiel práve za starcom Amvrosijom dedičan, ktorému sa v náručí zmietal posadnutý chlapec a prosil o jeho uzdravenie. „Bral si cudzie veci?“ spýtal sa prísne starec. „Bral a hrešil, otcé,“ odpovedal sedliak. „To je tvoj trest,“ povedal starec a odišiel od nečestného otca, zanechajúc ho v jeho nešťastí bez pomoci... To je aj odpoveď na tak častú otázku „Prečo trpia nevinné deti?“ „Lebo, mnohí vo svete nečinia pokánie zo svojich hriechov. - dodáva sv. Nifont Cyperský. - Kvôli tomu Hospodín trestá deti i rodičov rôznymi chorobami, aby chorobami deti očistil nepravosti rodičov a povzbudil ich k pokániu, aby boli ospravedlnení na srašnom súde“. Preto, keď je naše dieťa choré, je potrebné, aby sme si spýtovali svoje svedomie: netrešťa Hospodín moje deti za moje hriechy? **Často jediným prostriedkom, ktorý vedie k uzdraveniu dieťaťa, je pokánie rodičov.** Ich osud, šťastie, spasenie, vo veľkej miere závisí od nás a našich modlitieb.

Preto s plným sebazaprením, láskou, „v pote tváre“, idúc „úzkou cestou“ „**bláznivej múdrosti**“ (1Kor 3, 18), pričínme sa skrze pokánie o svoje spasenie a spasenie našich detí. V horlivej modlitbe k Bohu prosme za naše deti a za to, aby nám bola darovaná múdrosť k nášmu najdôležitejšiemu dielu rodiča, k ich duchovnej výchove.

Prosme Boha, aby bol s nami, pamätajúc na slová žalmistu: „Ak Hospodín nestavia dom, nadarmo sa namáhajú staviteľia. Ak nestráži mesto Hospodín, zbytočne bdie strážnik“ (žalm 126, 1).

pripravil jerej Dušan N. Tomko

VIRUJU VO JEDINU, SVJATUJU, SOBORNUJU I APOSTOLSKUJU CERKOV

Niekoľko slov na začiatok

Dnešná doba je zvlášť dobou, kedy je na mieste otázka: „**Kde je pravda?**“. Sám Hospodín Isus Christos hovorí: „Iba pravda vás vyslobodí“.

Položíme si však otázku: „**Ale, kde tá pravda vlastne je?**“ Je v Cirkvi? Mimo nej? V ktorej vlastne, keď je ich toľko? Či v každej z nich sa skrýva ten kúsok pravdy? Ťažká otázka, ... a ešte ťažšia odpoveď na ňu ...

Dal by Boh, aby tieto slová, myšlienky svätých otcov, sa nám stali aspoň malým svetielkom na ceste k pravde. Aby nám pomohli objaviť pokladnicu spásnosnej pravdy - tej pravdy, ktorá jediná oslobodzuje a osvecuje. Aby sme ožiarení Pravdou mohli vyznať: **Viruju vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostolskuju Cerkov, ... Cirkve Pravdy, pravú Cirkve, ktorá jediná vedie cestou pravdy do Kráľovstva Nebeského.**

V prvom rade musíme začať od pochopenia pojmu **PRAVÁ CIRKEV**. Pravou Cirkvou je cirkev, ktorá vedie k spásu. O ktorej môžeme povedať, že jej boli dané prísľuby neomylnosti a večnosti. Tá, ktorá vedie a chráni Sám Hospodín, Ktorý je Spasiteľom iba tej Cirkvi, ako hovorí sv. apoštol Pavol, ktorá je v Božom slove nazvaná Jeho Telom: „Christos hlava Cirkvi, i On je Spasiteľom tela“ (Ef 5, 23).

Sv. Kliment Alexandrijský hovorí, že „**pravá Cirkve je tá, ktorá je jedna**, ktorá je oddávna, ... Lebo, ako je jeden Boh a jeden Hospodín, tak aj pravá dôstojnosť sa vyznačuje jedinečnosťou podľa obrazu jediného Začiatku. Jediná Cirkve, ktorú sa herézy (bludy) usilujú roztrhať na mnohé, ktorá sa pripodobňuje podstate Jediného, je stará katolícka /kafolíčeskaja/ Cirkve“.

„Táto Cirkve je spoločenstvom pravoslávne veriacich a pokrstených v Isusa Christa. Spoločenstvom, ktoré Sám, prostredníctvom svätých apoštolov založil. On Sám ho vedie k večnému životu skrze duchovných pastierov, ktorých povolal a oživuje cez evanjeliové učenie, sväté tajiny, ale hlavne prostredníctvom všetko činiacej blahodati Vsesvätého Ducha“, - hovorí metropolita moskovský Makarij.

„Svätá soborná Cirkve - v plnosti podáva učenie, ktoré je potrebné poznať ľuďom, učenie o veciach viditeľných i neviditeľných, nebeských i zemských, ona celý ľudský rod privádza k pravej viere, ona lieči a uzdravuje všetky druhy hriechov, má plnosť slov, skutkov a všetkých duchovných darov ... Ona jediná na svete má neohraničenú silu. V nej vstupujeme na cestu, vedíme blahý život a dostávame Kráľovstvo Nebeské. Nazývame ju sobornou - katolíckou, - hovorí sv. Cyril Jeruzalemský, - lebo sa nachádza v celom svete, od jedného konca zeme do druhého“.

„Je jedna na celej zemi i na mori, - dodáva **prepodobný Teodorit**, - preto i my vyznávame: svätú a jedinu, katolícku a apoštolskú Cirkve, ktorá je od jedného do druhého konca zeme“.

„Netreba hľadať pravdu u druhých, ... pravdu, ktorá je ľahko dostupná v Cirkvi, lebo v nej apoštoli v plnosti uložili všetko, čo patrí k pravde tak, že z nej každý, kto len zatúži, môže prijať z tohto nápoja života“. (sv. Irenej Lyonský). „V tej Cirkvi je treba prebývať, ktorá bola založená apoštolmi a trvá až do dnešného dňa“, - napomína nás zas **blažený Jeronym**.

VŠETKY ATRIBÚTY PRAVOSTI CIRKVI - JEDINOST, SVÄTOSŤ, SOBORNOSŤ, APOŠTOLSKOSŤ SÚ OD POČIATKU ZAKOTVENÉ JEDINE VO SVÁTEJ PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI.

Pravoslávie je učenie Svätého Ducha dané Bohom človeku na spasenie. „Kto sa chce spasiť, musí predovšetkým dodržiavať katolícku vieru, lebo, kto ju celú a neporušenú nezachová, zahynie naveky“, - hovorí sv. Afanasij Veľký.

„Pravoslávie je pravdivé Bohopoznanie i Bohoučta /správne slávenie/. Pravoslávie je kľanenie sa Bohu v Duchu a Pravde, Pravoslávie je oslávenie Boha pravým poznaním Neho a poklonením sa Mu. Pravoslávie je takisto oslávením človeka ako pravého Božieho služobníka Samým Bohom, a darovaním mu blahodati Vsesvätého Ducha. Svätý Duch je slávou kresťanov. Kde niet Svätého Ducha, tam niet ani Pravoslavia. Sv. Ignatij (Brjačaninov).

„Pravoslávna Cirkve je ochrankyňou dober spasenia. Všetko, čo človek potrebuje pre spasenie - to všetko nájde v nej, a dokonca iba v nej, - hovorí sv. Teofan Zatvornik. - Mimo nej ani Sám Hospodín neudeluje svojich blahodarov. Takto to chcel a ustanovil On Sám, ako hlava Cirkvi a cez toto svoje mystické telo koná všetko pre našu spásu. Preto, nehľadaj inej cesty k Jeho spaseniu, lebo jej niet“.

„Spasiteľ Isus Christos v Sebe samom priniesol z tajomstva Trojjediného Božstva celú spasiteľnú múdrosť. Neukryl ju v Sebe, ale na počiatku ju odovzdal apoštolom a kázal im niesť ju všetkým národom. Apoštoli ju dali veriacim a kázali ju zachovávať. A tak povstala Cirkve, stlp a potvrdenie pravdy, pravdy, ktorá sa v nej usídlila, prebýva v nej a bude prebývať do skončenia sveta. Ak chceš poznať tú božskú múdrosť, príď do pravoslávnej Cirkvi, vernej ochrankyne všetkého podaného apoštolmi, - a v nej sa uč! Toto poznanie učenia pravoslávnej Cirkvi je potrebné každému pravoslávne kresťanovi a je nutné učiť sa mu do konca života“.

„Pravoslávnu vierou, dobrými skutkami a svojou blahodarou zachraňuje Milosrdný Boh duše pravoslávnych kresťanov. Bez pravoslávnej viery, ktorá je uchovávaná jedine vo svätej a apoštolskej Cirkvi, nie je možné sa spasiť, hoci by to bol ktokoľvek. Takisto bez dobrých skutkov, ktoré sú evanjelióvymi prikázaniami, nie je možné dôjsť spasenia. Pravoslávna viera bez skutkov je mŕtva, ako sú mŕtve dobré skutky bez pravoslávnej viery. Ten, kto sa chce spasiť, musí zjednotiť v sebe jedno i druhé, i takto blahodarou Christa Boha, ktorý povedal: „Bez Mňa nič nemôžete konať“ (Jn 15, 5), dôjde spasenia“. (prepodobný Paisij Veličkovský)

pripravil otec Nikodim

Úvaha mladých nad tak samozrejmou témou...

Väčšina z nás si myslí, že k správaniu sa v chráme nie je čo dodať, že je to úplne samozrejmé. No táto dôležitá časť nášho života si zasluhuje našu pozornosť.

Už pri vstupe do chrámu by sme si mali uvedomiť, kam vlastne vstupujeme, že je to miesto modlitby, je to Boží dom, ktorý je zasvätený Bohu. U nás sa chrám nazýva aj Cerkev, pretože nevstupujeme len do akejsi budovy, ale do spoločenstva, Cirkvi. Je to miesto, kde sa s nami zhovára Boh, kde chválime Jeho meno, ďakujeme Mu a prosíme Ho.

Preto je nevyhnutné, aby sme dodržiavali isté pravidlá, aby nám naša účasť v chráme nebola na odsúdenie, ale aby bola prostriedkom na spásu našej duše.

Do chrámu prichádzame aspoň 5 – 10 minút pred začiatkom bohoslužby, aby sme svojim neskorým príchodom nevyrušovali a nepohoršovali iných.

Pri vstupe do chrámu sa prežehnáme, urobíme pojasný (hlboký) poklon. Muži si pred vstupom zložia pokrývku hlavy, ženy naopak vstupujú do chrámu s pokrytou hlavou. Máme byť tiež dôstojne oblečení, muži v dlhých nohaviciach a košeli, ženy v dlhej sukni, so zahalenými ramenami a bez make-upu.

V chráme sa nemáme rozprávať, už vôbec nie nahlas a klebe-

tiť, veď je to miesto rozhovoru s Bohom a nie akýsi bulvár.

Žutie žuvačky a bezdôvodné prechádzanie sa po chráme je tiež neprijateľné. Chodiť k ikonám a sviečkam máme tak, aby sme pri tom nevyrušovali ostatných pri ich modlitbe a tiež tak nerobíme v čase čítania evanjelia, spievania cheruvímskej piesne a počas eucharistického kanónu, čiže od symbolu viery po „Otče náš“.

V chráme by sme nemali sedieť a už vôbec nie s preloženými nohami, veď sme v Božom dome a nie niekde v krčme, je to veľmi nedôstojné. Sedia len chorí a starší ľudia, ktorí nevládzu stáť.

Pri všeobecnom speve, tak ako je zaužívané u nás, nie je miesto pre nedôstojné kvílenie. Ak vidíme, že sa niekto správa neprijateľne, ticho a ohľaduplne ho na to upozorníme, najlepšie však po skončení bohoslužby. V chráme by sme mali zotrvať až do konca bohoslužieb, odchádzame len v prípade choroby alebo vážneho dôvodu.

Po návšteve chrámu má kresťan odchádzať zmenený a hlásať zvesť evanjelia do celého sveta a všetkým, aby aj oni, tak ako my, mohli pocítiť tú nekonečnú radosť z Božej prítomnosti.

Marcela Hvižd'áková

Nový diakon michalovskej eparchie

V tretí vianočný deň, 27. decembra 2008, kedy si pripomínáme podľa pravoslávneho cirkevného kalendára pamiatku prvého diakona Cirkvi, prvomučenika a arcidiacona Štefana, sa v katedrálnom chráme sv. apoštolom rovných Cyrila a Metoda, učiteľov slovanských, konala v Michalovciach veľká slávnosť. Jeho Preosvietenosť Juraj, biskup michalovský, vysvätil a ustanovil pre túto cirkevnú obec nového diakona.

Otec diakon Mgr. Róbert Ivan, PhD. sa dlhé roky podieľa na aktívnom živote nielen tejto cirkevnej obce, ale aj Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, BPM-Syndesmos na Slovensku, PBF PU v Prešove a Pravoslávnej Akadémie na Slovensku. A práve v tento deň si ho Boh vyvolil za jedného zo svojich služobníkov, ktorí stoja pred Božím trónom a prosia za veriaci národ.

O. diakonovi Róbertovi, ako aj jeho mátuške - diakonise Viktorii, prajeme veľa Božej lásky a milosti, ale rovnako aj veľa trpezlivosti a vytrvalosti v tejto službe Bohu a zbožnému ľudu. Na mnohaja i blahaja ľita!

ORTHODOX ACADEMY Michalovce

„Domov je miesto, kde je ľudom ľahšie žiť i mrieť“

Krásne a výstižné slová básnika Milana Rúfusa. Vyjadrujú to, čo cítia starí ľudia v Domoch dôchodcov vo svojom srdci pri spomienke na rodnú dedinku, dom, či najbližších.

Sme Cirkevná stredná odborná škola sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach. Žiakov našej školy vedíme vo vyučovacom procese i mimo neho k tolerancii, láske k blíznym, k úcte voči starším ľuďom. Plne si uvedomujeme fakt, že žijeme v období, kedy sa postupne vytrácajú hodnoty, ktoré v minulosti boli základom fungovania rodiny a spoločnosti. Denne vidíme a počujeme v médiách o prípadoch, keď syn udrel matku, či vyhodil z domu otca, ktorý sa do dňa na deň ocitol na ulici. Dnešná mládež už nežije s rozprávkou „O troch vŕchoch“, ako to bolo v minulosti. Našou snahou je, aby sme žiakom našej školy ukázali aj druhú stranu mince.

V predvianočnom období už tradične navštevujeme so žiakmi Domovy dôchodcov, kluby dôchodcov, Charitné domy a osamelých starších ľudí. Žiaci aj pedagogickí zamestnanci pripravujú pre nich s láskou drobné darčeky a napečú vianočné pečivo. Robíme to s láskou a nadšením, pretože vieme, akú radosť týmto ľuďom priniesieme.

Starkých však najviac poteší úsmev, pohladenie, či podaná ruka. Ich smutné oči sa rozžiaria pri pohľade na mladost' a veselost'. Zaspomínajú si pri spievaní kolied, potešia pri vystúpení betlehemcov, či pri vinšovačkách. Pri spoločne strávených chvíľach si aj žiaci uvedomia, že teplo domova a blízkosť rodiny sa nedajú kúpiť.

Spríjemnenie tohto predvianočného času starým ľuďom je len kvapkou v mori, ktorou môžeme prispieť aj my s našimi žiakmi. Dávame im pocítiť, že aj napriek nezaujmu okolia, sa nájdu ľudia, ktorí dokážu oceniť krásu šedin, povzbudiť ich do ďalších rokov a vysvetliť im, že život v každom veku má svoju hodnotu.

Ing. Anna Kapitanová

Sviatočný čas v Katedrálnom chráme

Sviatok sv. Mikuláša v Michalovciach

Sv. Mikuláš sa veľkej úcte tešil už za svojho života a po jeho smrti sa táto úcta ešte viac rozšírila nielen v Myre, ale aj ďalej v Byzancii i na celom Východe. V 9. a 10. stor. sa rozšírila po celej Európe a na Západe. Už za jeho života i neskôr, po smrti, sa udiali viaceré zázraky s ľuďmi, ktorí sa k nemu s modlitbou a úctou obracali. Jeho životopis nám rozpráva mnohé známe legendy. Sv. Mikuláš je patrónom štedrosti, sudcov, cestujúcich, námorníkov, obchodníkov, mlynárov, pekárov, tkáčov, hostinských, šťastných sobášov, väzňov, stratených vecí a mylných rozsudkov. Je ochrancom detí. U detí je najviac obľúbeným svätcom, ktorý ich obdarúva darčekom.

Sviatok sv. Mikuláša je nielen poslom štedrosti, radosti a veselosti kračunských sviatkov, ale samé deti nás v tomto čase učia, ako sa aj my máme stať deťmi, ktoré sa vedia tešiť a radosť sa aj z malých vecí a maličkostí. Naučme sa radosť nielen z toho, že nás niekto obdaroval, ale aj z toho, že nám naši blízki žijú a vinšujú všetko dobré.

V nedeľu, 14. decembra, v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach, sa v spolupráci s mládežou rozdávali našim deťom mikulášske darčeky, ktoré pripravila farnosť pre naše deti. Taktiež, Filantropia pri UER Pravoslávnej cirkvi v Michalovciach, v spolupráci s charitatívnymi organizáciami zo zahraničia, poskytla balíčky pre deti, ktoré sme rozdzili do rodín s viacerými deťmi. Táto akcia už niekoľko rokov svedčí o kresťanskej láske a rozdáva radosť deťom po svete.

Nezabúdajme, že ako my rozdáваме v našom živote, tak sa dostaneme aj nám. Veď v Evanjeliu je napísané, že akou mierou meriame, takou mierou sa bude merať aj nám.

Všetkých nás zohrialo pri srdci, že sme cez túto mikulášsku štedrosť mohli urobiť radosť našim deťom. Počas rozdávania mikulášskej nádielky sa chrámom niesla pieseň o sv. Mikulášovi: „O, kto, kto, Nikolaja ľubí...“

Sviatky Narodenia Isusa Christa v michalovskej katedrále

Sviatočné bohoslužby pri príležitosti sviatku Narodenia Hospodina Isusa Christa v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda slúžil Preosvietený vладыka Juraj, biskup michalovský, s duchovenstvom.

V stredu, 24. decembra ráno, bola slúžená sv. liturgia Bazila Veľkého s večernou, počas ktorej pristúpili veriaci k sviatosti pokánia a k sv. Eucharistii. Po liturgii boli slúžené Cárske časy. Na Štedrý večer poslážil Preosvietený vладыka Juraj, biskup michalovský, spolu s duchovnými – mitr. prot. Jánom Chomom, mitr. prot. Štefanom Horkajom, prot. Jánom Šafinom, d.o. Václavom Ježekom, Veľké povelčie, v závere ktorého biskup Juraj kázal a pozdravil veriacich so sviatkom Narodenia Isusa Christa.

V prvý deň sviatku Narodenia Isusa Christa sv. liturgiu o 8. 30 hod. slúžili duchovní otcovia - Václav Ježek a Štefan Horkaj. O 10. 00 hod. bola slúžená Archijerejská sv. liturgia, ktorú spolu s duchovnými – mitr. prot. Petrom Semanom, mitr. prot. Jánom Chomom, prot. Jánom Šafinom, slúžil Preosvietený vладыka Juraj.

V druhý deň sviatku Narodenia Isusa Christa bohoslužby slúžili miestni duchovní.

Počas sv. liturgie, v tretí deň sviatku, ktorú spolu s duchovenstvom slúžili Preosvietený vладыka Juraj, biskup michalovský, s duchovenstvom, bol vysvätený nový diakon michalovskej eparchie, absolvent PBF PU v Prešove - Mgr. Róbert Ivan.

V nedeľu, 28. decembra, slúžil Preosvietený vладыka Juraj, biskup michalovský, s duchovenstvom starobylú liturgiu sv. Jakuba. Kázal pri tejto príležitosti biskup Juraj.

Celý tento sviatočný čas spríjemňovali obľúbené koledy, ospevujúce Narodenie Isusa Christa, nášho Spasiteľa a Vykupiteľa, ktoré s vierou a úprimnosťou spievali veriaci so svojimi duchovnými.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Program Preosvieteného vладыka Juraja na mesiac január

4.1.2009 /nedeľa/ 10.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v katedrálnom chráme v Michalovciach

5.1.2009 /pondelok/ Predvečer Bohozjavenia 7.00 hod. Cárske časy a liturgia sv. Bazila Veľkého s večernou a veľkým posvätením vód v michalovskej katedrále
16.00 hod. Veľké povelčie s utreňou v michalovskej katedrále

6.1.2009 /utorok/ Theofania (Bohozjavenie) 9.00 hod. Archijerejská sv. liturgia s veľkým posvätením vód v michalovskej katedrále

19.00 hod. Veľké povelčie s utreňou (Predvečer Narodenia Hospodina, juliánsky kalendár), chrám sv. Juraja v Ruskom Hrabovci

7.1.2009 /streda/ Narodenie Hospodina (juliánsky kalendár) 9.00 hod. Archijerejská sv. liturgia, chrám sv. Juraja v Ruskom Hrabovci

10.1.2009 /sobota/ 11.00 hod. spolu s Jeho Blaženosťou metropolitom Kryštofom zosobášit' pri archijerejskej sv. liturgii v katedrále sv. Cyrila a Metoda v Prahe pána Mária Christou a slečnu Annu Holcovú

11.1.2009 /nedeľa/ 10.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v chráme sv. Mikuláša v Prahe - Bubenči

14.1.2009 /streda/ Obrezanie Hospodina (juliánsky kalendár) 9.00 hod. spoluslúžit' s Jeho Blaženosťou metropolitom Kryštofom v chráme sv. Juraja v Ruskom Hrabovci

17.1.2009 /sobota/ Sviatok sv. novomučenika Juraja z Janiny 9.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále

18.1.2009 /nedeľa/ Predvečer Bohozjavenia (juliánsky kalendár) 8.00 hod. Archijerejská sv. liturgia s veľkým posvätením vód v chráme Zosnutia Matky Božej v Beňatine

20.00 hod. Veľké povelčie s utreňou v chráme sv. proroka Eliáša a sv. kňaza - mučenika Maxima Sandoviča v Inovciach

19.1.2009 /pondelok/ Theofania (juliánsky kalendár) 10.00 hod. Archijerejská sv. liturgia sv. Bazila Veľkého s veľkým posvätením vód v chráme v Inovciach

25.1.2009 /nedeľa/ Sviatok sv. Gregora Teológa 10.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v chráme sv. apoštolov Petra a Pavla v Trebišove

30.1.2009 /piatok/ Zbor troch svätiteľov, na pozvanie Jeho Vysokopreosvietenosti Anthimosa, metropolitu solúnskeho, slúžit' archijerejskú sv. liturgiu v chráme sv. Jána Zlatoústeho v Solúne

Motoristi v Zemplínskej Širokej sa pripravili na zimnú sezónu

Koncom minulého roka, v nedeľu 23. novembra, sa v Pravoslávnej cirkevnej obci Zemplínska Široká, udiala výnimčná, ale o to milšia udalosť.

Po sv. liturgii sa veriaci spolu s miestnym duchovným, Dušanom Tomkom, zhromaždili pred chrámom Narodenia Presvätej Bohorodičky, aby vykonali posvätenie áut a prosili Hospoda Boha o anjela ochrancu, ktorý by ich chránil nielen na tých asfaltových cestách, ale aj na cestách celého života. Nielen krásne slnečné počasie spríjemňovalo túto chvíľu, ale aj sama skutočnosť, že svoje áutá prišli posvätiť všetci naši veriaci, dokonca i hostia z iných farností. Popoludní, po posvätení vozidiel, napadol dokonca aj prvý sneh.

Táto duchovná akcia bola veriacimi milo prijatá, no najviac si ju pochvaľovali ženy. Vraj by niečo také bolo treba častejšie, lebo aspoň áutá muži „vyblýskali“ lepšie, než deti čížmy pred sv. Nikolajom.

Nech milostivý Hospodin Boh drží Svoju ruku nad všetkými, ktorí s vierou k Nemu prichádzajú.

jerej Dušan N. Tomko, Zemplínska Široká

